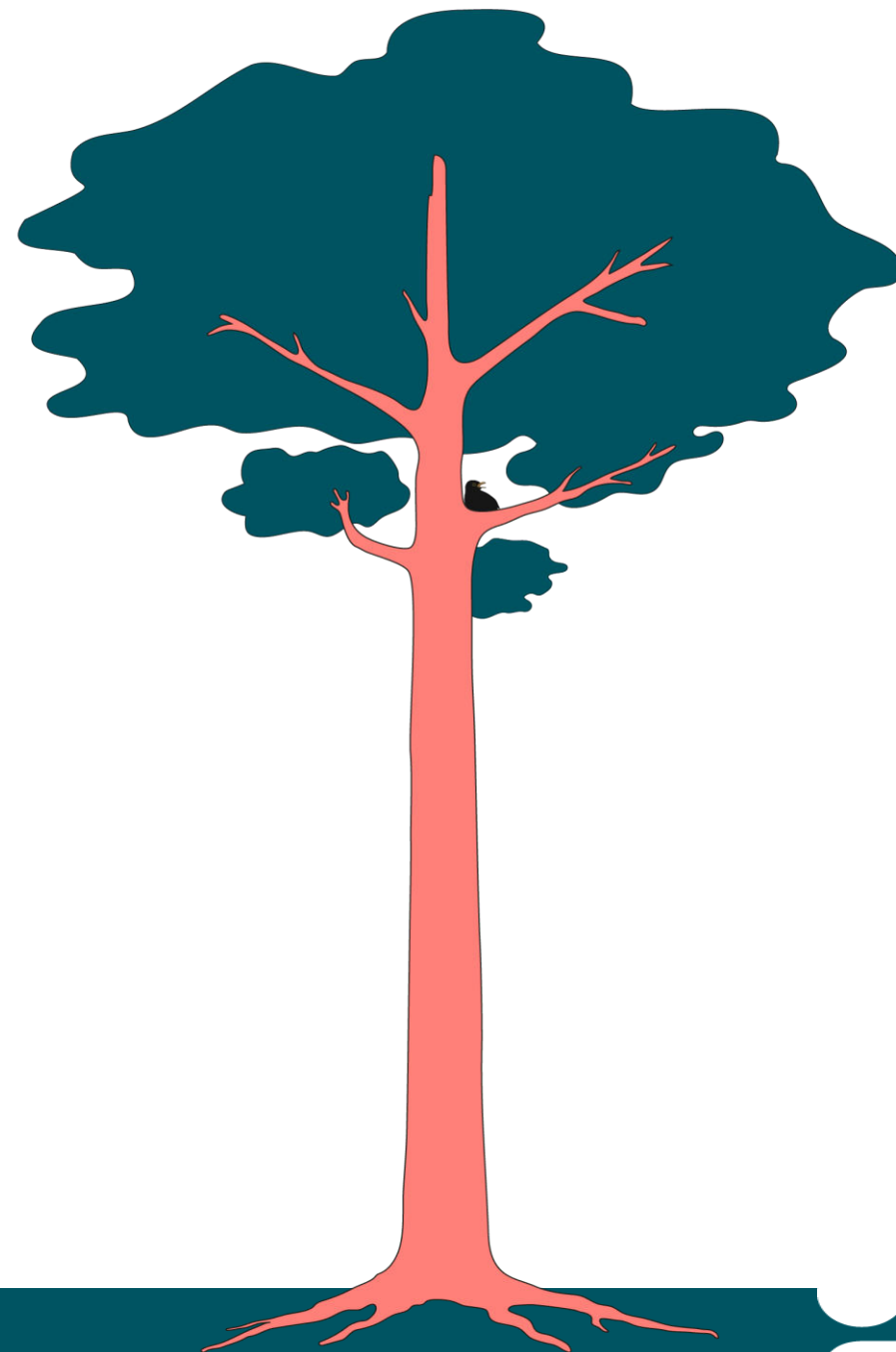

Fäbodkulturen som immateriellt kulturarv – Unescos konvention

Charlotte Hyltén-Cavallius, Senior rådgivare

Institutet för språk och folkminnen (Isof) är en statlig myndighet. Vi samlar in, bygger upp och sprider kunskap om språk och kultur i vårt flerspråkiga Sverige.

Läs mer om oss på isof.se!

Unescos representativa lista 2024

Summer farming at fäbod
and seter: knowledge,
traditions and practices
related to the grazing of
outlying lands and artisan
food production

<https://ich.unesco.org/en/RL/02109>

Foto: Håkan Tunon

Ett program och tre konventioner inom kulturområdet

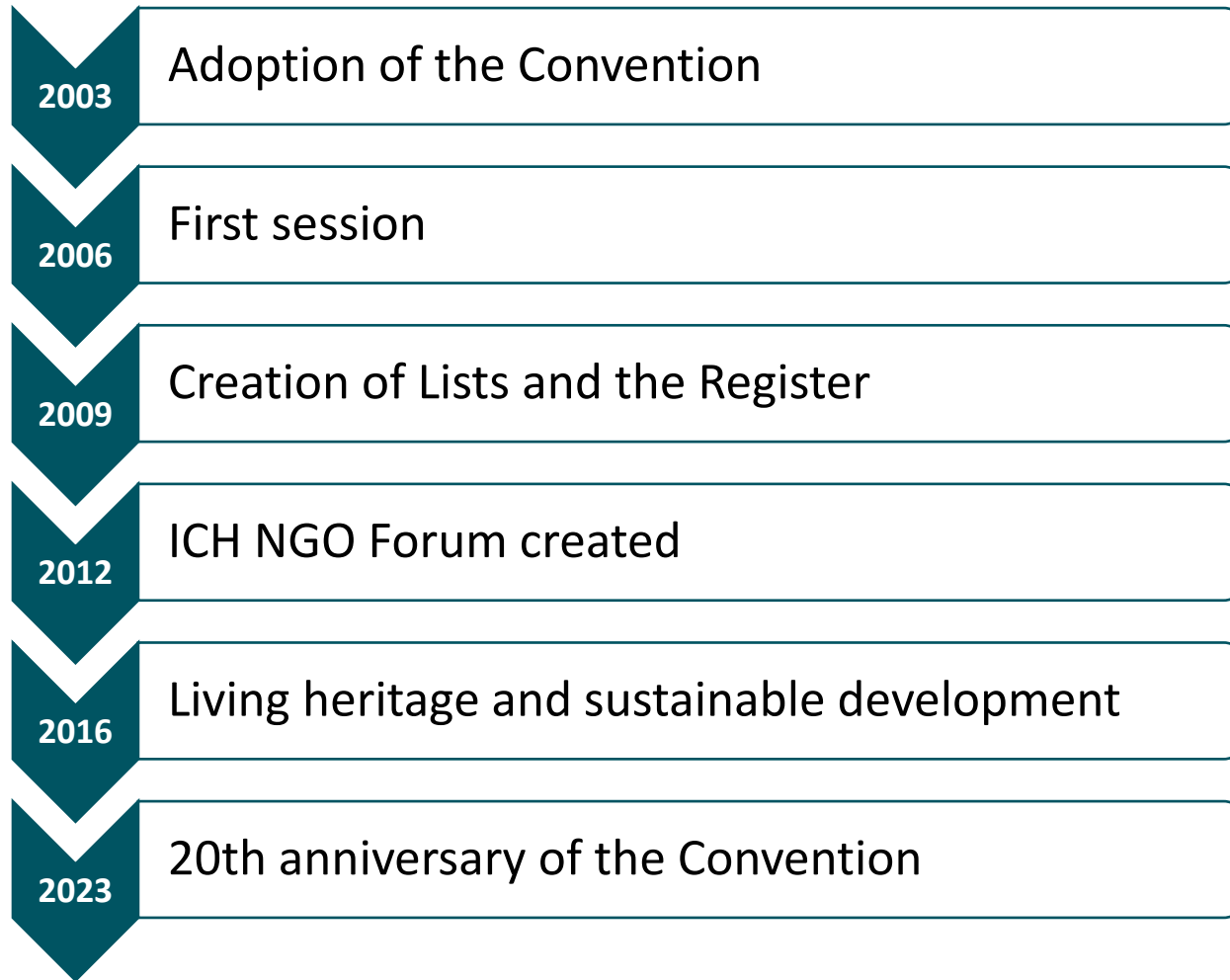
- Unescos konvention om skydd för världens natur- och kulturarv ("Världsarvskonventionen"), 1974 / 1985
- Unescos Världsminnesprogram (Memory of the World) 1992
- Unescos konvention om skydd för och främjande av mångfalden av kulturella uttryck ("Mångfaldskonventionen") 2005 / 2006
- Unescos konvention om tryggnad av det immateriella kulturarvet, 2003 / 2011

Unescos konvention om tryggande av det immateriella kulturarvet

Konventionens historia

Ratified by 183 countries

The Nordic countries:

- Iceland 2005
- Norway 2007
- Denmark 2009
- Sweden 2011
- Finland 2013

Artikel 1 – Konventionens syfte

Syftet med konventionen är:

- (a) trygga det immateriella kulturarvet;
- (b) säkerställa att berörda lokalsamhällens, grupper och enskilda personers immateriella kulturarv respekteras;
- (c) höja medvetandet på lokal, nationell och internationell nivå om det immateriella kulturarvets betydelse och säkerställa uppskattningen av det;
- (d) samt främja internationellt samarbete och bistånd.

Trygga, främja och föra vidare – konventionens viktiga verb!

Trygga (Safeguard)

... åtgärder som syftar till att säkerställa det immateriella kulturarvets fortbestånd, däribland identifiering, dokumentering, forskning, bevarande, skydd, främjande, förbättring, överföring, särskilt genom formell och icke-formell utbildning, samt förnyelse av de olika aspekterna av detta arv. (Artikel 2.3)

Internationella listor och register

List of Intangible Cultural Heritage in Need of Urgent Safeguarding (USL)

Elements that require urgent measures to keep them alive.

81 elements (Oct 2025)

Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity (RL)

Elements that help demonstrate the diversity of this heritage and raise awareness about its importance.

667 elements (Oct 2025)

Register of Good Safeguarding Practices

Programs, projects and activities that best reflect the principles and the objectives of the Convention.

40 elements (Oct 2025)

Expertnader – samordnande myndighet

Nämnden för
hemslöjdsfrågor

Nordiska museet/
Isof

Statens
Musikverk/
Svenskt visarkiv

Institutet för
språk och
folkminnen

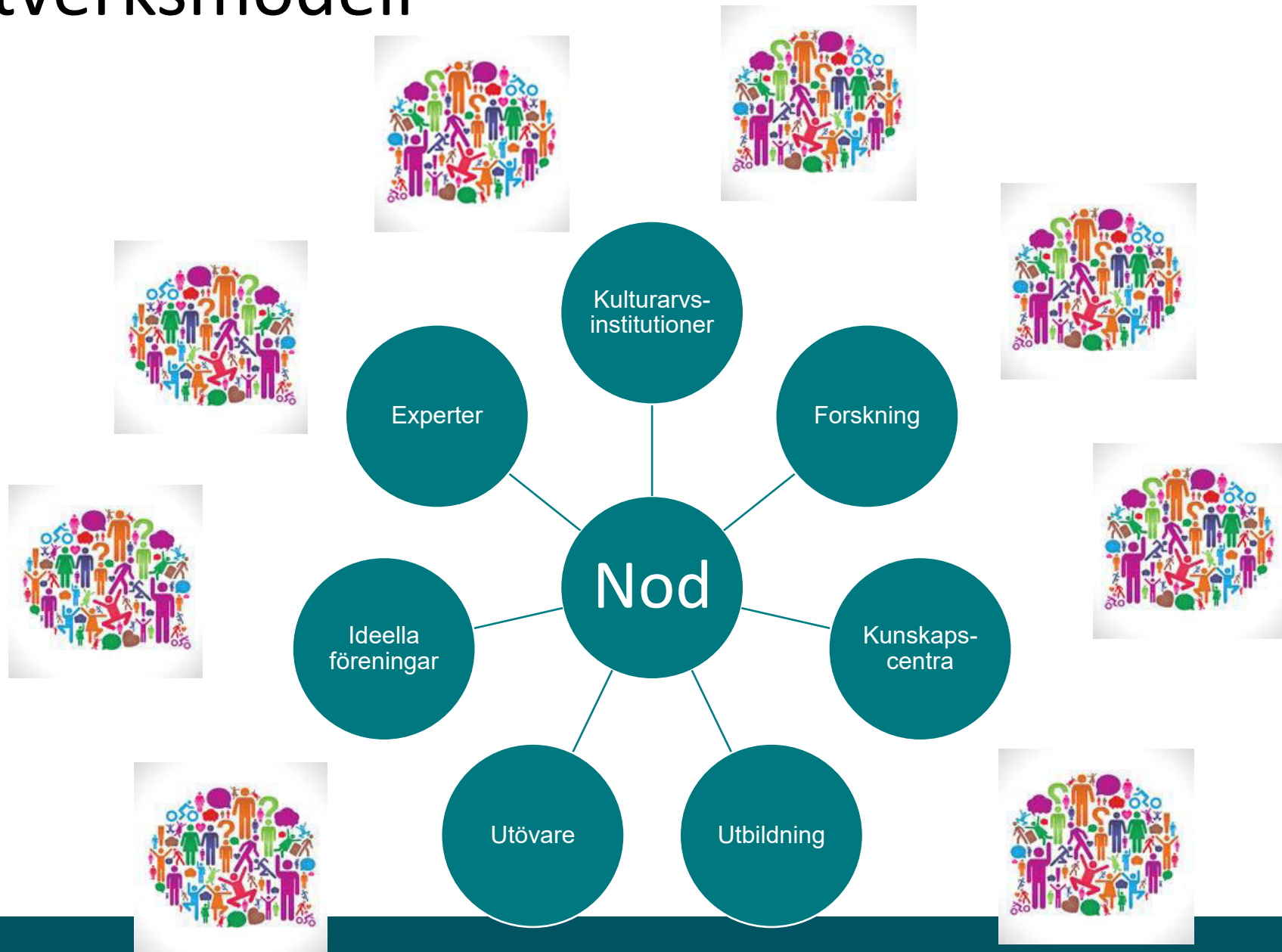

Riksantikvarieämbetet

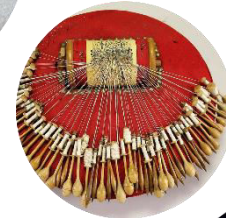
Sametinget

Nätverksmodell

Immateriella kulturarv?

- Utövare
- Levande
- Ömsesidig respekt – kulturell mångfald
- Mänskliga rättigheter
- Hållbar utveckling
- + Tryggande

Sveriges förteckning över immateriella kulturarv levandekulturarv.se/forteckningen

Inskrivning på representativa listan!

Vad händer nu?

- Att inskrivningen på den representativa listan leder till konkret handling och till projekt som leder till trygghet av kulturarvet och att kunskap och kunnande förs vidare i de båda länderna,
- Samlas och formulera gemensamma mål
- Inspireras av andra!

2018 Sagobygden – berättarnätet Kronoberg

2021 Nordiska klinkbåtstraditionen

2022 Nyckelharpans nätverk

The Nordic Clinker Boat Charter/ Det Nordiske Klinkbåt Charteret

Article 1. Aim

The purpose of this charter is to help safeguarding Nordic clinker boat traditions as living cultural heritage.

Article 2. Guiding principles

The guiding principles for the transfer and transmission of the Nordic clinker boat traditions must be jointly designed on Nordic level. They shall contribute to the safeguarding of local clinker boat traditions with a focus on local boatbuilding craft and knowledge and practice about using the clinker boats.

The Nordic and Baltic network on ICH

The Nordic and Baltic network on Intangible Cultural Heritage

🔒 Privat grupp · 504 medlemmar

<https://www.facebook.com/groups/505811713306226>

Safeguarding Practices

Sharing intangible cultural heritage

Safeguarding Practices

Good practices from:

ESTONIA >	DENMARK >	LITHUANIA >	FAROE ISLANDS >	FINLAND >	LATVIA >
GREENLAND >	ICELAND >	NORWAY >	SWEDEN >	ÅLAND >	

<https://safeguardingpractices.com/>

Nordisk och svensk finansiering

- Nordisk kulturfond
- Nordisk kulturkontakt
- Nordiska ministerrådets program
- Riksantikvarieämbetets bidrag för ideellt kulturarvsarbete
- RAÄ bidrag till ideella organisationer inom kulturmiljöområdet
- Isof bidrag till minoritetsspråken
- Jordbruksverket Investeringsstöd för utveckling av natur- och kulturmiljöer

Unesco & turism - informationsblad

- Varnar för överkommersialisering och icke-hållbar turism
- Varnar för att kommersiella intressen “tar över” och “missanvänder” kulturarvet – i strid med hur utövare själva definierar kulturarvet
- Uppmanar statsparten att se till att en hållbar turism bedrivs, som inte skadar kulturarvet och att vinsterna tillfaller utövarna

<https://ich.unesco.org/en/tools-for-facilitators-00907>

Institutet för
språk och
folkminnen